

Een register voor gerechtsdeskundigen

Interview met Ger Ko

Het woord van een deskundige is vaak beslissend bij een rechtszaak. Dat legt een zware verantwoordelijkheid op de deskundige én op de rechter die hem benoemt. Een register voor gerechtsdeskundigen biedt uitkomst. Het is nog maar de vraag in hoeverre het NIVRE een dergelijk register zou moeten willen voeren. Maar betrokkenheid? Dat zeker! Zowel op nationaal niveau als op Europees niveau is het NIVRE daarbij betrokken.

Bewijsmateriaal is vaak gebaseerd op het rapport van een deskundige. Rechter (net als advocaten trouwens) moeten daarop kunnen vertrouwen. Maar dat is nog niet zo eenvoudig. Hoe weet een rechter nu wie deskundig is en wie niet? En - minstens even belangrijk - hoe kan de rechter ervoor zorgen dat de deskundige hem - de rechter - begrijpt. Dus: dat de deskundige weet op welke vra-

gen de rechter antwoord wil hebben. En omgekeerd: de rechter wil ook graag weten dat als hij antwoorden krijgt, dat hij - de rechter - die antwoorden snapt. Rechter en deskundigen spreken vaak een andere taal. Elk vanuit hun eigen vakgebied. Als een rechter een deskundige inschakelt, wil hij juridische consequenties aan de antwoorden kunnen verbinden. Want uiteindelijk zijn

**'NIVRE onderzoekt
mogelijkheid verkorte
opleiding voor PE'**

estering en Mark Vos

voor een rechter niet de technische details van belang, als wel de juridische consequenties die deze technische details hebben. En dat geldt ook als de rechtzaak over grenzen heen wordt gevoerd: als een rechter rechtskracht toekent aan het rapport van een buitenlandse deskundige, dan moet hij zeker weten wat het rapport van die buitenlandse deskundige waard is.

Zie hier in een notendop waarom het goed is als er een register voor gerechtsdeskundigen komt en waarom het goed is als er ook een internationaal register komt, dan wel een samenwerking tussen de verschillende nationale registers. Is zo'n register er dan nog niet? Welnu: in Nederland wordt eraan gewerkt en vooral vanuit Frankrijk wordt geprobeerd een internationale samenwerking van de grond te tillen. Vanuit het NIVRE zijn Ger Koestering en Mark Vos daarbij betrokken.

'Jaren geleden hadden we in Nederland een fenomeen dat de "gerechtelijk expert" heette. Een door de rechtbank beëdigd expert op een bepaald vakgebied, die door rechters en advocaten kon worden ingeschakeld', aldus Mark Vos. 'Daar kon de rechterlijke macht in Nederland goed mee uit de voeten. Mede daarom zijn er in Nederland op dat gebied geen organisaties van de grond gekomen, zoals in andere landen wel is gebeurd: de Fédération Nationale des Compagnies d'Experts Judiciaires in Frankrijk, de Academy of Experts in Engeland, het Bundesverband öffentlich bestellter und vereidigter sowie Qualifizierte Sachverständiger in Duitsland e.d. Op zeker moment is dat Nederlandse fenomeen van die beëdiging afgeschaft. De nationale organisaties van die andere landen gingen juist in internationaal verband samenwerken in EuroExpert. Het NIVRE kan daar geen lid van zijn, omdat wij geen vereniging van gerechtsdes- >

Subsidie voor harmonisatie Europese gerechtelijke deskundige

> kundigen zijn.’ Ger Koestering voegt toe dat het NIVRE er ook niets voor voelt om een vereniging te worden van alle gerechtsdeskundigen: ‘gerechtsdeskundigen kom je op alle vlakken tegen: informatica, medische zaken, forensische deskundigen en ga zo maar door. En niet alleen in de sfeer van het burgerlijke recht, maar ook in de sfeer van het strafrecht en het bestuursrecht. Dat is veel en veel breder dan het terrein dat het NIVRE beoogt te bestrijken.’

‘De gerechtsdeskundige echt technisch inhoudelijk deskundig’

Vanuit de EU wordt ook op dit terrein harmonisatie nagestreefd. Binnen ‘Europa’ betekent dat dan meteen dat er ook subsidies ter beschikking worden gesteld. Zo is er nu een door het AGIS fonds van de EU ter beschikking gestelde subsidie voor de harmonisatie van de Europese gerechtelijke deskundige op het gebied van het strafrecht. Het Franse lid van EuroExpert, de FNCEJ, heeft van die regeling gebruikgemaakt om een onderzoek te doen, waarbij het accent ligt op de EU-landen die nog geen eigen vereniging op dit gebied hebben. Naast Nederland zijn dat België, Luxemburg en Ierland. ‘Het is de Franse club zelf, die deze subsidie heeft aangevraagd’, aldus Mark Vos, ‘EuroExpert dacht kennelijk “we zullen wel zien”. En vervolgens heeft de FNCEJ met het BCE/NIVRE

contact gezocht voor de Nederlandse situatie (het BCE is een van de rechtsvoorgangers van het NIVRE). Wij zijn toen binnen het NIVRE gaan kijken of en zo ja, hoe we aan dit verzoek gevolg konden geven. Ook al omdat het verzoek zich richt op *criminal matters*, het strafrecht.’

Dat overleg binnen het NIVRE leidde naar een initiatief dat de Universiteit Leiden enkele jaren eerder was gestart: een opleiding voor gerechtelijk deskundigen. Ger Koestering heeft deze opleiding zelf gevolgd. De opleiding is ontstaan vanuit de behoefte van een aantal deskundigen om meer inzicht te krijgen in het proces en in de rol van de deskundige daarbij. Koestering: ‘Wij hebben ons dus een beetje opgesteld als *postiljon d’amour* tussen FNCEJ enerzijds en de Universiteit Leiden en het Ministerie van Justitie anderzijds. Toen bleek ook dat vanuit dat initiatief van de Universiteit Leiden een register aan het ontstaan is: de Stichting Landelijk Register voor Gerechtsdeskundigen. Dat register is nog niet helemaal af en is nog heel beperkt. Op dit moment zijn er alleen deskundigen toegelaten die de opleiding van de UL zelf hebben gevolgd, maar dat is natuurlijk erg mager. Het is de bedoeling dat het register ook voor andere deskundigen toegankelijk wordt, die elders een opleiding tot gerechtelijk deskundige hebben gevolgd. Daar wordt binnen dat register in oprichting nu aan gewerkt.’

‘Vanuit het NIVRE wordt de mogelijkheid onderzocht een verkorte versie van die opleiding volgende jaar aan onze Register-Experts aan te bieden in het kader van hun PE. Denk aan twee of drie avonden’, vervolgt Koestering. ‘Daarnaast vindt een verdere ontwikkeling plaats van het fenomeen “gerechtelijk deskundige”; het Ministerie van Justitie is bezig, de Rechtbank Utrecht is bezig. Ik denk dat het uiteindelijk de bedoeling is om dat allemaal onder één noemer te brengen.’

‘De ontwikkeling vanuit het ministerie heeft inmiddels geleid tot een Studiekring Deskundigen Rechtspleging’, vult Mark Vos aan. ‘Die stichting is overigens helemaal op het strafrecht gericht. Vandaar dat wij als NIVRE ons wat beter thuis voelen bij de ontwikkeling in Leiden, die veel meer civielrechtelijk is.’

Het NIVRE streeft dus geen aparte poot ‘gerechtsdeskundigen’ na, naast de poten die er al zijn. Dat zou ook lastig zijn, want potentiële gerechtsdeskundigen zitten natuurlijk juist in alle geledingen van het NIVRE. ‘Het zou een wat onlogische combinatie zijn’, vindt Ger Koestering. ‘Je kunt beter

Mark Vos FCILA re FUEDI-ELEA is gedelegeerd coördinator Internationale Zaken NIVRE en tevens werkzaam bij Crawford & Company (Nederland) B.V.

zeggen: er is een register van gerechtsdeskundigen, net als er een register van mediators is. En binnen zo'n register van gerechtsdeskundigen is er een poot van schade-experts.' Mark Vos is het daarmee eens.

Op 30 maart wordt in Leiden een *kick-off meeting* gehouden over het Europese initiatief. Deskundigen van de UL betrokken bij de opleiding en bij het register, zitten daar bij en uiteraard ook Mark Vos en Ger Koestering. En vele anderen uit de sector van de rechterlijke macht en de advocaat. Daar staat weer de deskundige in *criminal matters* centraal, want dat is nu eenmaal het kader, van het Europese initiatief. Koestering: 'de bedoeling is wel dat deze meeting ertoe bijdraagt dat het Nederlandse initiatief volwassen wordt.' 'De FNCEJ gaat bij die bijeenkomst vertellen wat het Europese initiatief inhoudt en wat er nog allemaal gedaan moet worden. Daar gaat dan een discussie over ontstaan, die er op enig moment toe zal leiden dat er overeenstemming gaat bestaan over aan welke criteria een Nederlandse deskundige in het buitenland moet voldoen en omgekeerd.' 'Je spreekt dus ook af waaraan iemand allemaal moet voldoen,' voegt Koestering toe. 'Die deskundige zal voor EuroExpert moeten aantonen dat hij binnen dat werkgebied zijn werkzaamheden kan verrichten. Dan begin je dus met een aantal basis-eisen: 2 of 3 talen spreken, in elk geval binnen je eigen vakgebied.' Vos: 'en vervolgens: waaraan moet iemand voldoen als hij *crossborder* werkt. Binnen Frankrijk is er wel normering, binnen Duitsland ook. Binnen Nederland nog niet. En over de grenzen heen ook nog niet. Vanuit die Europese invalshoek is het dus ook een doelstelling om de witte vlakken in te vullen, waar wij in Nederland er een van zijn.'

De ontwikkeling van de gerechtsdeskundige gaat op termijn invloed hebben op de eisen die aan elke deskundige worden gesteld. Feitelijk staat het Europese traject los van de opleiding die in Leiden van de grond is gekomen en het register dat daar weer uit is voortgevloeid, maar die twee beïnvloeden elkaar wel. 'De nationale omgeving voor die gerechtsdeskundige in ons land is zich aan het vormen, daarbij zie je allerlei raakpunten met het NIVRE,' zegt Ger Koestering. 'En als NIVRE-bestuur vinden wij het belangrijk om die raakpunten te borgen.' Daarom wil het NIVRE ook graag betrokken en in elk geval op de hoogte blijven van het Europese initiatief, ook al speelt zich dat hoofdzakelijk op het terrein van het strafrecht af.

Ger Koestering RA re FUEDI-ELAE is bestuurslid en penningmeester van het NIVRE en tevens werkzaam bij GAB Robins Legal Services (GLS).

De afspraken die worden gemaakt, de protocollen en dergelijke zijn vaak ook heel goed civielrechtelijk bruikbaar: 'Een deskundige die strafrechtelijk een rol kan spelen, kan dat natuurlijk in een civiele zaak dan ook,' zegt Mark Vos. 'Maar als de *kick-off meeting* in Leiden succesvol verloopt, dan geven wij graag het estafettestokje door.'

'Register van gerechtsdeskundigen en een poot van schade-experts'

'Je moet daar overigens niet bij uitsluiten,' vult Ger Koestering aan, 'dat vervolgens op operationeel terrein samenwerkingsverbanden gaan ontstaan. Ook zo'n Nederlands register van gerechtsdeskundigen heeft een secretariaat nodig, een PE-programma en ga zo maar door. Het zou best kunnen dat we daar dan weer kunnen faciliteren.' Tenslotte zal een Nederlands register van gerechtsdeskundigen niet alleen moeten beoordelen of iemand voldoende zicht heeft op de juridische kaders waarbinnen hij wordt ingeschakeld. Dat register zal ook zeker moeten stellen dat de gerechtsdeskundige ook echt technisch inhoudelijk deskundig is op het terrein waarop hij zich als deskundige opwerpt. 'En daar,' aldus Koestering, 'spelen wij als NIVRE nu juist een rol.'

Dik van Velzen

